

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 4.11.2009
COM(2009)614 definitief

GROENBOEK

De koppeling van ondernemingsregisters

{SEC(2009) 1492}

GROENBOEK

De koppeling van ondernemingsregisters

(Voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING

De huidige financiële crisis heeft nogmaals duidelijk gemaakt hoe belangrijk transparantie op de financiële markten is. In de context van de maatregelen voor financieel herstel¹ is de verbetering van de toegang tot actuele en officiële informatie over vennootschappen te zien als een middel om het vertrouwen in de markten in geheel Europa te herstellen.

Ondernemingsregisters² spelen in dit opzicht een essentiële rol; zij registreren, onderzoeken en slaan vennootschapsinformatie zoals informatie over de rechtsvorm van een vennootschap, haar zetel, kapitaal en wettelijke vertegenwoordigers op en maken deze informatie beschikbaar voor het publiek. Zij kunnen tevens supplementaire diensten aanbieden, die per land kunnen verschillen. De minimumnormen voor de kerndiensten zijn bij Europese wetgeving vastgesteld³, en met name moeten de lidstaten sinds 1 januari 2007 elektronische ondernemingsregisters⁴ aanhouden. Niettemin opereren de ondernemingsregisters in Europa nationaal of regionaal: zij slaan alleen informatie op over op het grondgebied (land of regio) waar zij bevoegd zijn geregistreerde vennootschappen.

De bedrijven breiden zich door het aangrijpen van de door de interne markt geboden kansen steeds meer buiten de nationale grenzen uit. Bij grensoverschrijdende groepen alsook bij een groot aantal herstructureringsoperaties, zoals fusies en splitsingen, zijn vennootschappen uit verschillende lidstaten van de EU betrokken. Bovendien geeft de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie⁵ het afgelopen decennium de mogelijkheid een onderneming in een bepaalde lidstaat op te richten en haar ondernemingsactiviteiten geheel of gedeeltelijk in een andere lidstaat uit te oefenen.

¹ Mededeling aan de Europese Voorjaarsraad - Op weg naar Europees herstel, COM(2009) 114.

² "Ondernemingsregister" in dit Groenboek slaat op alle centrale, handels- en vennootschapsregisters in de zin van artikel 3 van de eerste richtlijn vennootschapsrecht (68/151/EEG).

³ Eerste Richtlijn van de Raad van 9 maart 1968 strekkende tot het coördineren van de waarborgen, welke in de lidstaten worden verlangd van de vennootschappen in de zin van de tweede alinea van artikel 58 van het Verdrag, om de belangen te beschermen zowel van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden, zulks teneinde die waarborgen gelijkwaardig te maken (PB L 65 van 14.3.1968, blz. 8); richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2003 (PB L 221 van 4.9.2003, blz. 13).

⁴ Richtlijn 2003/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2003 tot wijziging van Richtlijn 68/151/EEG van de Raad met betrekking tot de openbaarmakingsvereisten voor bepaalde soorten ondernemingen (PB L 221 van 4.9.2003, blz. 13).

⁵ Zaken Centros (C-212/97), Überseering (C-208/00), Inspire Art (C-167/01).

Er is, voor commerciële doeleinden of om de toegang tot de rechter te vergemakkelijken, in toenemende mate vraag naar toegang tot informatie over vennootschappen in een grensoverschrijdende context. Terwijl echter over vennootschappen gemakkelijk officiële informatie in het land waarin ze zijn geregistreerd te verkrijgen is, kan de toegang tot deze informatie vanuit een andere lidstaat door technische of taalbarrières worden gehinderd⁶. Onder deze omstandigheden is het vergemakkelijken van grensoverschrijdende toegang tot officiële en betrouwbare vennootschapsinformatie voor crediteuren, zakelijke partners en consumenten nodig om een passende mate van transparantie en rechtszekerheid op de markten over geheel de EU te verzekeren. Daartoe is grensoverschrijdende samenwerking van ondernemingsregisters onontbeerlijk.

Bovendien hebben operaties zoals grensoverschrijdende fusies of zetelplaatswijzigingen en de oprichting van bijkantoren in andere lidstaten de dagelijkse samenwerking van nationale, regionale of lokale autoriteiten en/of ondernemingsregisters tot een noodzaak gemaakt. Hun samenwerking versnelt procedures en verhoogt de rechtszekerheid.

Efficiënte grensoverschrijdende samenwerking tussen de registers is niet alleen voor een vlotte werking van de interne markt van essentieel belang. Ook voor vennootschappen die grensoverschrijdend opereren, verminderen de kosten sterk. De Groep van onafhankelijke belanghebbenden op hoog niveau inzake administratieve lasten heeft aangegeven dat het vergemakkelijken van grensoverschrijdende toegang tot ondernemingsinformatie met elektronische middelen een manier is om grensoverschrijdende economische activiteiten te vergemakkelijken. De deskundigen, volgens wie in verband met bepaalde informatieverplichtingen die uit de elfde richtlijn vennootschapsrecht (89/666/EEG) voortvloeien besparingen van 161 miljoen euro mogelijk waren, waren een groot voorstander om interoperabiliteit tussen de handelsregisters in geheel Europa tot stand te brengen⁷.

De bestaande vrijwillige samenwerking tussen de ondernemingsregisters is evenwel niet voldoende. Er is behoefte aan verhoogde samenwerking tussen de registers. Er zijn hulpmiddelen en initiatieven – zoals het European Business Register (EBR), het e-justitieproject of het informatiesysteem voor de interne markt (IMI) – die de handhaving van dit rechtskader verder kunnen bevorderen, de communicatie tussen de bevoegde registers kunnen vergemakkelijken en de transparantie en het vertrouwen op de markt kunnen vergroten.

Voorliggend groenboek beschrijft het bestaande kader en onderzoekt verdere maatregelen om de toegang tot informatie over ondernemingen in geheel de EU te verbeteren en de richtlijnen vennootschapsrecht doeltreffender toe te passen.

⁶ De Elfde Richtlijn 89/666/EEG van de Raad van 21 december 1989 betreffende de openbaarmakingsplicht voor in een lidstaat opgerichte bijkantoren van vennootschappen die onder het recht van een andere staat vallen (PB L 395 van 30.12.1989, blz. 36) biedt een gedeeltelijke oplossing door vennootschappen te verplichten een minimuminformatiepakket te verstrekken in de taal van het land waar zij hun bijkantoor registreren.

⁷ Opinion of the High Level Group of Independent Stakeholders on Administrative Burdens ("Stoiber Group") on the priority area company law / annual accounts, 10 July 2008, § 22, http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/docs/080710_hlg_op_comp_law_final.pdf.

2. WAAROM IS VERHOOGDE SAMENWERKING TUSSEN DE ONDERNEMINGSREGISTERS NODIG?

De koppeling van ondernemingsregisters beoogt het bereiken van twee verschillende, maar verwante doelstellingen:

– Toegang tot informatie – het netwerk van ondernemingsregisters

Het vergemakkelijken van de toegang tot informatie over vennootschappen over de grenzen heen vergroot de transparantie op de interne markt, verhoogt de bescherming van aandeelhouders en derden en helpt het vertrouwen in de markten te herstellen. De grensoverschrijdende toegang tot informatie is sterk bevorderd door de inwerkingtreding van de wijziging in 2003 van de eerste richtlijn vennootschapsrecht (2003/58/EG) op grond waarvan met ingang van 1 januari 2007 elektronische bedrijfregisters in de lidstaten zijn ingevoerd. Burgers en ondernemingen moeten evenwel nog in ten minste 27 registers naar ondernemingsinformatie over vennootschappen op zoek. Ook al zijn de registers online raadpleegbaar, toch worden belanghebbenden met verschillende talen, zoekvoorwaarden, structuren geconfronteerd. Eén toegangspunt voor ondernemingsinformatie over alle Europese vennootschappen kan voor de bedrijven een tijds- en kostenbesparing betekenen.

Het is bijgevolg tijd na te denken over de volgende stappen in dit proces. Eerst en vooral dienen alle lidstaten aan de samenwerking en de besluitvorming over de voorwaarden ervan deel te nemen. Het moet mogelijk zijn betrouwbare informatie over vennootschappen in alle lidstaten, bij voorkeur in alle officiële talen van de EU, te kunnen raadplegen. Het moet eveneens mogelijk zijn naar informatie over een in verschillende lidstaten actieve vennootschap of groep vennootschappen op zoek te gaan zonder dat de desbetreffende nationale of regionale registers één voor één dienen te worden doorzocht. De kwaliteit van de dienst moet in de gehele EU op hetzelfde niveau staan.

– Samenwerking van ondernemingsregisters in het kader van grensoverschrijdende procedures

Het tweede doel van de koppeling van ondernemingsregisters is de samenwerking bij grensoverschrijdende procedures, zoals grensoverschrijdende fusies, zetelplaatswijzigingen of insolventieprocedures, te versterken. Dergelijke grensoverschrijdende samenwerking is vereist op grond van verschillende vennootschapsrechtelijke instrumenten, zoals geïllustreerd in kader 1.

Kader 1 – Vennootschapsrechtelijke instrumenten en samenwerking tussen ondernemingsregisters

Grensoverschrijdende samenwerking van ondernemingsregisters wordt expliciet verplicht gesteld door de richtlijn inzake grensoverschrijdende fusies⁸ en het statuut van de Europese vennootschap (SE)⁹ en

⁸ Richtlijn 2005/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen (PB L 310 van 25.11.2005, blz. 1).

⁹ Verordening (EG) nr. 2001/2157 van 8 oktober 2001 betreffende het statuut van de Europese vennootschap (SE) (PB L 294 van 10.11.2001, blz. 1).

de Europese coöperatieve vennootschap (SCE)¹⁰. Deze bepalingen versnellen registratieprocedures en vergroten bijgevolg de rechtszekerheid door ervoor te zorgen dat de bevoegde ondernemingsregisters elkaar rechtstreeks in kennis stellen van bepaalde maatregelen die worden genomen¹¹. Rechtstreeks contact tussen de registers vergemakkelijkt tevens de informatie-uitwisseling en zorgt aldus voor een betere informatievoorziening van de stakeholders in andere lidstaten.

Bovendien maken de (bij de elfde richtlijn vennootschapsrecht (89/666/EEG) ingestelde) openbaarmakingsvereisten voor buitenlandse bijkantoren de samenwerking van ondernemingsregisters in de praktijk onontbeerlijk. De richtlijn verplicht vennootschappen een aantal bijzonderheden en documenten openbaar te maken wanneer zij in een andere lidstaat een bijkantoor openen. De openbaarmaking moet plaatsvinden in de taal van het land waar het bijkantoor wordt geregistreerd om de informatieverstrekking aan derden te verbeteren. Rechtstreekse communicatie tussen ondernemingsregisters is nodig om te controleren of de desbetreffende gegevens juist en actueel zijn en aldus de belangen van de crediteuren en consumenten die in contact staan met het bijkantoor te beschermen.

Ten slotte kan, zodra het statuut van de Europese besloten vennootschap (SPE) is vastgesteld¹², het aantal gevallen dat grensoverschrijdende samenwerking vereist fors toenemen. De SPE kan voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) een eenvoudig en flexibel instrument zijn om hun activiteiten op de interne markt uit te breiden. Bijgevolg dient voor gemakkelijke toegang tot officiële informatie over deze in verschillende lidstaten opererende vennootschappen te worden gezorgd.

In dat verband moeten bevoegde autoriteiten en/of ondernemingsregisters duidelijk identificeerbaar zijn en dienen veilige, vooraf ingestelde kanalen beschikbaar te zijn voor de communicatie tussen hen. Een en ander zal de grensoverschrijdende procedures versnellen en de rechtszekerheid vergroten en zal bijdragen tot de daling van de administratieve lasten van vennootschappen.

Voorts schrijft de elfde richtlijn vennootschapsrecht (89/666/EEG) een lijst van informatie voor die vennootschappen moeten registreren wanneer zij een bijkantoor in een andere lidstaat oprichten. Vennootschappen actualiseren deze informatie echter vaak niet. Dit verzuim kan kritieke gevolgen hebben met name wanneer het register van het bijkantoor niet in kennis wordt gesteld van de ontbinding van de vennootschap en het register bijgevolg misleidende informatie aan derden verstrekt. Het ondernemingsregister van het bijkantoor moet dan ook regelmatig en automatisch op de hoogte worden gebracht van relevante statuutwijzigingen van de vennootschap. Door een dergelijke verandering kunnen tevens de deponeringsverplichtingen worden teruggeschoefd en aldus de administratieve lasten voor vennootschappen dalen.

Verhoogde samenwerking tussen ondernemingsregisters kan voordeling zijn in verband met mogelijke synergieën bij de openbaarmaking van vennootschapsinformatie door andere instanties. Zo bevat met betrekking tot het verbeteren van de transparantie van de financiële markten de transparantierichtlijn¹³

¹⁰ Verordening (EG) nr. 1435/2003 van 22 juli 2003 betreffende het statuut voor een Europese Coöperatieve Vennootschap (SCE) (PB L 207 van 18.8.2003, blz. 1).

¹¹ Zo wordt bij een grensoverschrijdende wijziging van de zetelplaats van een SE door rechtstreekse communicatie tussen de registers de overgangperiode tijdens welke de vennootschap in twee lidstaten is geregistreerd maximaal verkort.

¹² Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het statuut van de Europese besloten vennootschap, COM(2008) 396 definitief.

¹³ Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de

een aantal bepalingen om ervoor te zorgen dat beleggers toegang hebben tot betrouwbare financiële informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten. Deze richtlijn vereist onder meer dat dergelijke informatie voor het publiek beschikbaar wordt gehouden in de zogenaamde officieel aangewezen mechanismen voor de centrale opslag van gereguleerde informatie. Het elektronische netwerk van dergelijke officieel aangewezen opslagmechanismen kan de beschikbaarheid van financiële informatie over beursgenoteerde vennootschappen in geheel Europa bevorderen¹⁴. Op termijn is één toegangspunt voor alle juridische informatie (opgeslagen in de ondernemingsregisters) en financiële informatie (opgeslagen in de voornoemde opslagmechanismen) over beursgenoteerde vennootschappen denkbaar. Nauwere samenwerking tussen ondernemingsregisters zou tevens bijdragen tot de efficiënte en effectieve werking van grensoverschrijdende insolventieprocedures, overeenkomstig de doelstelling die door de Verordening betreffende insolventieprocedures (1346/2000/EC) wordt nagestreefd¹⁵.

3. BESTAANDE SAMENWERKINGSMECHANISMEN

3.1. Bestaande samenwerkingsmechanismen tussen ondernemingsregisters

De noodzaak van grensoverschrijdende samenwerking tussen ondernemingsregisters is ongeveer twee decennia geleden onderkend, hetgeen tot het opstarten van het zogenaamde initiatief voor het European Business Register (EBR) heeft geleid. Het ging om een vrijwillig project dat door de ondernemingsregisters met steun van de Europese Commissie is ondernomen (zie kader 2).

Kader 2 – Het European Business Register (EBR)

Het EBR¹⁶ is opgestart als een initiatief tussen ondernemingsregisters en vandaag neemt een meerderheid van EU-registers eraan deel. Momenteel combineert het EBR registers uit 18 lidstaten¹⁷ en zes andere Europese jurisdicties^{18, 19}.

Het EBR is een netwerk van ondernemingsregisters dat tot doel heeft betrouwbare informatie over vennootschappen over heel Europa aan te bieden. Burgers, ondernemingen en overheidsinstanties kunnen, door het invoeren van één zoekopdracht in hun eigen taal, alle ondernemingsregisters die aangesloten zijn bij het EBR doorzoeken op een vennootschapsnaam of in sommige gevallen een natuurlijke persoon. Naar aanleiding van de zoekopdracht gevonden informatie wordt beschikbaar gesteld in de taal waarin is gezocht. De juridische aspecten van de gegevensoverdracht binnen het

handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG, (PB L 390 van 31.12.2004, blz. 38).

¹⁴ Aanbeveling van de Commissie van 11 oktober 2007 over het elektronische netwerk van officieel aangewezen mechanismen voor de centrale opslag van gereguleerde informatie als bedoeld in Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad (2007/657/EG), (PB L 267 van 12.10.2007).

¹⁵ Verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures (PB L 160 van 30.6.2000, blz. 1).

¹⁶ <http://www.ebr.org>.

¹⁷ België, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Slovenië, Spanje, Zweden, VK.

¹⁸ Guernsey, Jersey, Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Noorwegen, Servië, Oekraïne.

¹⁹ Litouwen en Guernsey zijn onlangs toegetreden, maar zijn technisch nog niet in het netwerk geïntegreerd.

netwerk en met name de bescherming van persoonsgegevens vallen onder het nationale recht, met inbegrip van de bepalingen tot uitvoering van de communautaire gegevensbeschermingsregels²⁰.

Deelname aan het EBR-netwerk is voor de registers vrijwillig en gebeurt op contractbasis (overeenkomst tot uitwisseling van informatie). Ook heeft het European Business Register de vorm van een Europees economisch samenwerkingsverband (EESV)²¹ aangenomen maar mogen wegens de specificiteit van bepaalde nationale rechtsstelsels niet alle registers eraan deelnemen.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van dit project: zie het voortgangsrapport dat dit groenboek vergezelt.

De EBR-samenwerking kent echter een aantal beperkingen. In de eerste plaats heeft het informele karakter van de EBR-samenwerking weliswaar tot de flexibiliteit ervan bijgedragen, maar heeft het de uitbreiding van het netwerk sterk bemoeilijkt, hetgeen bijgevolg een langdurig proces zal zijn. Bovendien hebben het EBR noch de desbetreffende ondernemingsregisters, met name die welke uit publieke middelen worden gefinancierd, toegang tot voldoende financiering om sneller een netwerk dat alle lidstaten bestrijkt uit te bouwen.

In de tweede plaats beperkt de EBR-samenwerking zich tot het vergemakkelijken van grensoverschrijdende toegang tot vennootschapsinformatie (de eerste doelstelling die in hoofdstuk 2 wordt geschetst) en voorziet het EBR niet in samenwerking tussen registers in het kader van grensoverschrijdende procedures (de tweede doelstelling die in hoofdstuk 2 wordt geschetst). Dit heeft ertoe geleid dat een aantal EBR-partners een, grotendeels door de Europese Commissie gefinancierd, onderzoeksinitiatief heeft opgestart om de koppeling van registers te bevorderen (**Business Register Interoperability Throughout Europe – BRITE**)²². Het in maart 2009 voltooide BRITE-project was gericht op het ontwikkelen en implementeren van een geavanceerd en innovatief interoperabiliteitsmodel, een ICT-dienstplatform en een managementinstrument voor ondernemingsregisters voor interactie in geheel de EU, waarbij met name grensoverschrijdende zetelplaatswijzigingen, fusies en de betere controle van bijkantoren van in andere lidstaten geregistreerde vennootschappen centraal stonden.

Het BRITE-project was evenwel een onderzoeksproject en de resultaten ervan zijn aldus slechts in enkele landen geïmplementeerd om de functionaliteit ervan te testen. Sinds het einde van de projectfase heeft er tussen de deelnemende lidstaten een discussie plaatsgevonden over het toekomstige gebruik van de projectresultaten. In november 2009 wordt een op de toekomst gerichte strategische schets

²⁰ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31).

²¹ Verordening (EEG) nr. 2137/85 van de Raad van 25 juli 1985 tot instelling van Europese economische samenwerkingsverbanden (EESV), (PB L 199 van 31.7.1985, blz. 1). Het EESV is een juridisch lichaam dat tot doel heeft de economische activiteiten van zijn leden te vergemakkelijken of te ontwikkelen en de resultaten van deze activiteiten te verbeteren of uit te breiden. Het doel ervan is niet het behalen van winst voor zichzelf. Zijn werkzaamheid dient samen te hangen met de economische werkzaamheid van zijn leden en kan ten opzichte daarvan slechts een ondersteunend karakter hebben (artikel 3).

²² <http://www.briteproject.eu> Voor een meer gedetailleerde beschrijving van dit project: zie het voortgangsrapport dat dit groenboek vergezelt.

gepresenteerd²³ over de vraag hoe de diensten die als follow-up van het BRITE-project werden beoogd het best kunnen worden aangehouden en hoe de verantwoordelijkheid voor het beheer ervan kan worden geregeld.

3.2. Andere instrumenten en initiatieven: IMI en e-justitie

In zoverre de bestaande samenwerkingsmechanismen niet toereikend zijn om aan de toegenomen samenwerkingsbehoeften te voldoen, loont het de moeite andere instrumenten en initiatieven – zoals het informatiesysteem voor de interne markt (IMI) of het e-justitieproject – te onderzoeken die de handhaving van dit rechtskader verder kunnen bevorderen en de transparantie op de markt kunnen vergroten²⁴.

Het **informatiesysteem voor de interne markt (IMI)** is een instrument om de administratieve samenwerking tussen de lidstaten te verbeteren teneinde de werking van de internemarktwetgeving te verbeteren. In maart 2006 hebben de lidstaten een voorstel goedgekeurd om het IMI te ontwikkelen, dat in dit stadium gebruikt wordt voor de handhaving van de richtlijn beroepskwalificaties²⁵. Vanaf eind 2009 zal het IMI tevens de handhaving van de dienstenrichtlijn²⁶ ondersteunen²⁷ (zie kader 3).

Kader 3 – Het informatiesysteem voor de interne markt (IMI)

Het IMI is een door de Commissie beheerde beveiligde webtoepassing. Het is een gesloten netwerk dat de bevoegde autoriteiten in de lidstaten een eenvoudig instrument aanbiedt om relevante gesprekspartners in andere lidstaten te vinden en met hen snel en efficiënt te communiceren. Informatieverzoeken worden binnen het IMI behandeld met behulp van een gestructureerd pakket van vragen en antwoorden. De vragen zijn door de vertaaldiensten van de Europese Commissie vooraf in alle officiële talen vertaald hetgeen borg staat voor een betrouwbare en rechtszekere talige ondersteuning. Bovendien omvat het IMI een transparante reeks van procedures voor de afhandeling van verzoeken waarmee alle lidstaten hebben ingestemd.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van dit project: zie het voortgangsrapport dat dit groenboek vergezelt.

Het **e-justitie-initiatief** ten slotte beoogt het ondersteunen van de werkzaamheden van de justitiële autoriteiten of de rechtspractici en het vergemakkelijken van de toegang van de burgers tot justitiële, juridische informatie. Sinds de opstart in juni 2007 is de reikwijdte ervan geleidelijk aan uitgebreid en verlenen zowel de lidstaten als de Europese Commissie hoge prioriteit aan de implementatie ervan. Een van de specifieke projecten dat tastbare resultaten moet opleveren, is het Europese e-

²³ Het Zweedse registratiebureau voor ondernemingen treedt in november 2009 als gastheer op voor een conferentie over grensoverschrijdende uitwisseling van zakelijke informatie. Doel van de conferentie is de werkzaamheden voor te zetten die in het kader van het EBR reeds aan de gang zijn, maar ook de resultaten van het BRITE-projecten te ontwikkelen. Voor nadere bijzonderheden: http://www.tripppus.se/eventus/eventus_cat.asp?EventusCat_ID=10113&Lang=eng&c=.

²⁴ Er dient ook aandacht te worden geschonken aan het Uw Europa – Bedrijfsleven-portaal, omdat dit één toegangspunt op EU-niveau tot door overheidsinstanties ter ondersteuning van ondernemingen verstrekte informatie en verleende diensten aanbiedt. Dit portaal wordt gezamenlijk door de Europese Commissie en nationale autoriteiten aangeboden. http://ec.europa.eu/youreurope/business/index_en.htm.

²⁵ Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties (PB L 255 van 30.9.2005, blz. 22).

²⁶ Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36).

²⁷ Momenteel bevindt de ondersteuning van de dienstenrichtlijn zich in een proeffase.

justitieportaal, dat bij het jaareinde online zou gaan. Zodra het portaal online is, wordt het het belangrijkste toegangspunt voor juridische informatie, gerechtelijke en administratieve instellingen, registers, databases en andere diensten binnen het raamwerk van het Europese justitieproject.

Het meerjarenactieplan 2009-2013 voor de Europese e-justitie²⁸ handelt over de kwestie van de integratie van het European Business Register in het portaal en stelt een zogenaamde gefaseerde aanpak voor. In de eerste fase, van bij het opstarten van het e-justitieportaal, zal een link met het EBR worden aangeboden. Op middellange en lange termijn (de tweede fase) moet er worden nagedacht over de mogelijkheid tot gedeeltelijke integratie van het EBR in het portaal zelf. De nadere invulling van de tweede fase moet verder worden geanalyseerd. De lidstaten zijn echter overeengekomen dat deze verdere fase moet voortbouwen op de resultaten die tot dusver door het EBR zijn behaald.

4. VERDERE MAATREGELEN

De in dit hoofdstuk beschreven opties omvatten een aantal suggesties om de hiervoor uiteengezette kwesties aan te pakken. De verschillende opties vereisen een verschillende betrokkenheid en inzet van de lidstaten. De Commissie verzoekt alle belanghebbenden hun zienswijze over de onderstaande overwegingen te formuleren.

Misschien moet elk van de mogelijke verdere maatregelen door een wetgevingsvoorstel worden geflankeerd om een duidelijk rechtskader voor de samenwerking te creëren. De toegevoegde waarde van dergelijke wetgevingsvoorstellen moet evenwel via effectbeoordelingen worden beoordeeld overeenkomstig de effectbeoordelingsrichtsnoeren van de Commissie²⁹.

4.1. Toegang tot informatie – het netwerk van ondernemingsregisters

Om de toegang tot informatie over vennootschappen over de grenzen heen te vergemakkelijken, is een netwerk van ondernemingsregisters nodig waaraan alle lidstaten deelnemen. Terwijl het redelijk is op de door het EBR reeds behaalde resultaten voort te bouwen – er nemen reeds 18 lidstaten aan dat netwerk deel – is verbetering ervan met regelgevende middelen lastig wegens het overwegend private karakter van de samenwerking.

Het netwerk van ondernemingsregisters heeft alleen dan echte toegevoegde waarde als het de registers van alle 27 de lidstaten bestrijkt. Een mogelijke manier om ervoor te zorgen dat op grote schaal aan een netwerk wordt deelgenomen bestaat erin, mogelijk in de eerste richtlijn vennootschapsrecht (68/151/EEG), de koppeling van alle ondernemingsregisters in de EU op te leggen. De lidstaten moeten echter zelf kunnen beslissen hoe dit netwerk wordt opgezet en wat de voorwaarden van de samenwerking zijn. Het kan nuttig zijn voor sommige elementen van het netwerk een stevigere rechtsgrondslag te creëren, maar de nadere regels voor de samenwerking moeten worden bepaald via een overeenkomst betreffende de governance van het

²⁸ Raad: Meerjarenactieplan 2009-2013 voor de Europese e-justitie (2009/C 75/01). Voor een meer gedetailleerde beschrijving van dit project: zie het voortgangsrapport dat dit groenboek vergezelt.

²⁹ SEC(2009) 92.

elektronische netwerk van ondernemingsregisters (“governanceovereenkomst”). In de overeenkomst kunnen punten geregeld worden zoals de voorwaarden voor toetreding tot het netwerk, daaronder begrepen de verhouding met niet-EU-leden, de aanstelling van een orgaan dat het netwerk beheert, punten in verband met verantwoordelijkheid, financiering, oplossing van geschillen, enz. In de overeenkomst kunnen ook punten worden geregeld die betrekking hebben op het onderhoud van de centrale server en het zorgen van publiekstoegang in alle officiële talen van de EU. Bij een contractuele oplossing blijft het flexibele karakter van de samenwerking bewaard. De lidstaten kunnen besluiten op de reeds bestaande resultaten van het EBR voort te bouwen of een ander pad te bewandelen. Ondernemingsregisters die aan het netwerk deelnemen, moeten hun eigen tarifieringsbeleid kunnen uitstippelen. Daarbij mogen zij echter geen eindgebruikers discrimineren. Tevens dient verzekerd te worden dat de ondernemingsregisters die aan het netwerk deelnemen aan minimale beveiligings- en gegevensbeschermingsnormen, daaronder begrepen de communautaire gegevensbeschermingsregels (95/46/EG) en de toepasselijke nationale bepalingen, voldoen.

De via een uitgebreid netwerk van registers toegankelijke ondernemingsinformatie kan ook voor het e-justitieportaal waardevol zijn, dat het belangrijkste toegangspunt voor juridische informatie en diensten in de EU wordt. Een gemeenschappelijke strategie en de nadere technische bepalingen inzake de verhouding tussen de twee entiteiten vereisen verdere analyse; met name moet worden vermeden dat de werkzaamheden van het netwerk van registers en het portaal elkaar overlappen. In ieder geval kan het portaal zijn voordeel doen met de verbetering van zijn voornaamste bron van ondernemingsinformatie. Onafhankelijk van het gebruik van een netwerk is er ook een optie om alle EU-ondernemingsregisters te verplichten rechtstreeks via het internet, bijvoorbeeld door het aanbieden van een specifieke en genormaliseerde webdienst, toegang te verlenen tot een genormaliseerd basisinformatiepakket.

Ten slotte is, om de toegang tot informatie over vennootschappen nog verder te vergemakkelijken, op langere termijn de koppeling denkbaar van het netwerk van ondernemingsregisters met het op grond van de transparantierichtlijn (2004/109/EG) opgerichte elektronische netwerk om gereguleerde informatie over beursgenoteerde vennootschappen op te slaan. Deze koppeling kan tot de oprichting van één toegangspunt voor alle financiële en juridische informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten leiden en aldus de markttransparantie verhogen.

Belanghebbenden wordt verzocht hun mening te geven over de volgende punten:

- Is een verbeterd netwerk van de ondernemingsregisters van de lidstaten noodzakelijk?
- Kunnen de nadere regels voor zulk een samenwerking bij een “governanceovereenkomst” tussen de vertegenwoordigers van de lidstaten en de ondernemingsregisters worden bepaald?
- Zien zij toegevoegde waarde in het op termijn koppelen van het netwerk van ondernemingsregisters met het op grond van de transparantierichtlijn ingestelde

elektronische netwerk om geregementeerde informatie over beursgenoteerde vennootschappen op te slaan?

Indien de bovenstaande maatregelen niet passend worden geacht, wordt de stakeholders verzocht de voordelen van een alternatief of eventueel een status-quo toe te lichten. Bovendien wordt de stakeholders verzocht feitelijke gegevens te verstrekken betreffende de potentiële effecten in termen van kosten en baten, daaronder begrepen vereenvoudiging en vermindering van de administratieve lasten, van de bovenstaande opties of de voorgestelde alternatieven.

4.2. Samenwerking van ondernemingsregisters bij grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen

Er zijn hoofdzakelijk twee opties om bij procedures zoals grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen de communicatie tussen de ondernemingsregisters te vergemakkelijken. De eerste optie is het gebruik van de resultaten van het BRITE-project en de aanwijzing of oprichting van een entiteit die belast is met het onderhouden van de nodige diensten die zich tot alle lidstaten uitstrekken. De tweede optie is het gebruik van het reeds operationele informatiesysteem voor de interne markt (IMI), dat capaciteit heeft om in de komende jaren tot nieuwe gebieden van communautaire wetgeving te worden uitgebreid.

– Optie 1 – Gebruik van de resultaten van het BRITE-project

Om een efficiënte ondersteunende dienst voor de richtlijnen vennootschapsrecht in het leven te roepen, is het onontbeerlijk een oplossing te vinden die in alle lidstaten uitvoerbaar is. De in het BRITE-project ontwikkelde oplossingen zijn gericht op de samenwerking van ondernemingsregisters en het zorgen voor een hoog niveau van interoperabiliteit. De rechten op de technologische oplossingen behoren evenwel aan de leden van het BRITE-consortium toe. Het gebruik van deze technologieën is dan ook enkel op contractbasis mogelijk.

Momenteel zijn 18 lidstaten betrokken bij een samenwerking in de context van het EBR; oorspronkelijk hebben slechts zes staten (vijf lidstaten³⁰ en Noorwegen) aan het BRITE-project en de BRITE-subprojecten deelgenomen, Letland, Duitsland (Noordrijn-Westfalen) en FYROM treden in een later stadium toe. De oprichting van een netwerk van ondernemingsregisters zoals hierboven vermeld zal waarschijnlijk bijdragen tot de implementatie van de resultaten van het BRITE-project die anders veel tijd kan kosten.

Wat de kosten van deze optie betreft: aangezien het gebruik van de desbetreffende diensten vrijwillig blijft, zullen de kosten van toetreding tot en deelname aan de samenwerking afhangen van hetgeen de partijen overeenkomen.

– Optie 2 – Het informatiesysteem voor de interne markt (IMI)

Momenteel wordt het IMI door meer dan 1 600 bevoegde autoriteiten in 27 lidstaten en drie EER-landen gebruikt om overeenkomstig de richtlijn beroepskwalificaties (2005/36/EG) en, in het kader van een proefproject, de richtlijn diensten (2006/123/EG) informatie uit te wisselen.

Het voordeel van het IMI ligt in het herbruikbare kader voor administratieve samenwerking dat het biedt. Met zijn database ten behoeve van bevoegde autoriteiten, zijn talige ondersteuning en zijn mogelijkheden om het aanmaken van gestructureerde pakketten van vragen en antwoorden te ondersteunen, kan het de uitvoering van alle internemarktwetgeving ondersteunen. Een autoriteit hoeft bijgevolg slechts één systeem te gebruiken en zich er slechts eenmaal voor te

³⁰ Zweden, Ierland, Spanje, Italië, Denemarken.

registreren. Afhankelijk van haar bevoegdheidsgebied kan zij toegang krijgen tot een of meer van de in het IMI ondersteunde wetgevingsgebieden.

Het IMI is niet specifiek ontwikkeld voor communicatie tussen ondernemingsregisters. Het pakket van procedures (workflow) voor de kennisgevingen in de context van de richtlijnen vennootschapsrecht is echter hetzelfde als momenteel voor informatieverzoeken in verband met beroepskwalificaties en diensten wordt gebruikt.

Het gebruik van het IMI zou geen andere belangrijke investeringen van de lidstaten vereisen dan het aanwijzen van hun bevoegde ondernemingsregisters en de personen die toegangsrechten voor het IMI hebben.

De kwestie van de openbaarmakingsvereisten voor buitenlandse bijkantoren moet onafhankelijk van de grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen worden onderzocht. Bij grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen is de noodzaak van samenwerking tussen de registers beperkt tot bepaalde, welomschreven stappen in de procedure. Wanneer het echter om een buitenlands bijkantoor gaat, moeten de gegevens in het ondernemingsregister van de vennootschap en die van het buitenlands bijkantoor regelmatig en automatisch op discrepanties worden gecontroleerd. Dit vereist een permanente verbinding en een geautomatiseerde vergelijkende controle van de inhoud van de twee registers.

– Een combinatie van optie 1 en 2

Wat de samenwerking van ondernemingsregisters bij grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen betreft, de in de context van het BRITE-project ontwikkelde technologieën zijn specifiek op de samenwerking van ondernemingsregisters gericht. Indien het netwerk van ondernemingsregisters een stevigere juridische en contractuele grondslag krijgt, kunnen ook het gebruik van de technologie en de voorwaarden van de BRITE-gebaseerde samenwerking door de deelnemende lidstaten worden bepaald.

Niettemin is een duidelijk voordeel van het IMI vergeleken met de andere vorm van samenwerking dat alle lidstaten van de EU al aan het systeem deelnemen. Aan deze samenwerking neemt elke lidstaat deel en het kan bijgevolg een logische stap zijn het systeem tot een grotere verscheidenheid van procedures uit te breiden. Gebruik van het IMI, zelfs als overgangsoptie, om grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen te vergemakkelijken, moet, met name afhankelijk van het tempo van de uitbreiding van het netwerk en de BRITE-gebaseerde diensten, worden overwogen.

Het ontbreken van automatische kennisgeving kan echter bij bepaalde grensoverschrijdende procedures als een nadeel van het informatiesysteem voor de interne markt worden gezien. Terwijl het systeem geschikt en praktisch lijkt om informatie over grensoverschrijdende fusies of zetelplaatswijzigingen over te brengen, kan het nauwelijks worden gebruikt om in de plaats te treden voor een geautomatiseerde verificatie van de status van een vennootschap en haar buitenlands bijkantoor, waarvoor de regelmatige controle van talrijke gegevens vereist is.

Bovendien verplicht de elfde richtlijn vennootschapsrecht (89/666/EEG), anders dan de richtlijn voor grensoverschrijdende fusies (2005/56/EG) en de verordeningen over de SE (2001/2157) en de SCE (2003/1435), de desbetreffende ondernemingsregisters wettelijk niet tot samenwerking. Bijgevolg lijkt het nodig met betrekking tot buitenlandse bijkantoren een rechtsgrondslag voor een dergelijke samenwerking in te stellen.

Om af te ronden, het IMI lijkt een haalbare optie om tijdelijk of zelfs permanent de communicatie tussen ondernemingsregisters in verschillende lidstaten te vergemakkelijken. Het is echter niet bestemd voor de geautomatiseerde gegevensoverdracht die vereist is voor de handhaving van de elfde richtlijn vennootschapsrecht (89/666/EEG).

Belanghebbenden wordt verzocht hun mening te geven over de volgende punten:

- Naar welke oplossing of combinatie van oplossingen gaat uw voorkeur uit om de communicatie tussen ondernemingsregisters bij grensoverschrijdende fusies en zetelplaatswijzigingen te vergemakkelijken?

- Kunt u achter de voorgestelde oplossing betreffende de openbaarmakingsvereisten voor buitenlandse bijkantoren staan?

Indien een van de hierboven behandelde maatregelen ongeschikt wordt geacht, wordt de stakeholders verzocht de voordelen van een alternatief of, eventueel een status-quo, toe te lichten. Bovendien wordt de stakeholders verzocht feitelijke gegevens te verstrekken betreffende de potentiële effecten in termen van kosten en baten, daaronder begrepen vereenvoudiging en vermindering van de administratieve lasten, van de bovenstaande opties of de voorgestelde alternatieven.

5. VOLGENDE STAPPEN

De lidstaten, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en de belanghebbenden wordt verzocht hun standpunt over de in voorliggend groenboek opgenomen suggesties voor te leggen om tot brede consensus te komen over de maatregelen die denkbaar zijn. Bijdragen worden ingewacht tot 31 januari 2010. In de follow-up van onderhavig groenboek zal de Commissie op basis van de ontvangen antwoorden een beslissing nemen over de volgende stappen.

De bijdragen zullen op het internet worden gepubliceerd. Belangrijk is dat u de bijgaande verklaring leest inzake de vertrouwelijke behandeling van uw persoonlijke gegevens en uw bijdrage.